

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1930 kl. 12 m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om egen representation i riksdagen för lappbefolkningen.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 210, har herr *Lindhagen* hemställt, »att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om övervägande och förslag, på vad sätt lappbefolkningen må kunna berättigas att inom riksdagen erhålla egen representation».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets yttrande.

Den i motionen berörda frågan har redan tidigare varit föremål för konstitutionsutskottets och riksdagens behandling. I en vid 1920 års riksdag väckt motion hemställde nämligen samme motionär, »att riksdagen ville hos regeringen begära skyndsamt förslag till sådan ändring i grundlagarna, att lappbefolkningen eller samefolket berättigas att, oavsett representationssättet i övrigt, insätta en representant i vardera kammaren eller åtminstone en representant i andra kammaren, ävensom till de övriga föreskrifter i grundlag eller särskild författning, som för ändamålet kunna finnas erforderliga». Denna motion avstyrktes av konstitutionsutskottet med följande motivering: »Ett stadgande om särskild representation för lappbefolkningen på grund av dennas nationella egenart och säregna levnadsförhållanden skulle, enligt utskottets mening, innebära ett betänkligt avsteg från den numeriska princip, som för närvarande undantagslöst ligger till grund för den svenska riksdagens sammansättning. Lappbefolkningen i Sverige utgör nämligen för närvarande 6,000—7,000 personer, och den nomadiserande lappbefolkningen, som enligt motionärens motivering och sakens natur här närmast kommer i fråga, endast mellan 3,000—4,000 personer, under det att de folkmängdssiffror, som enligt nuvarande bestämmelser motsvara en representant i riksdagens kamrar, äro, för första kammaren ungefär 38,000 och för andra kammaren ungefär 25,000; insättandet av en särskild representant för lapparna i bådadera eller någon av riksdagens kamrar skulle alltså innebära, att lapparna erhöles ett inflytande på riksdagens sammansättning, som flerfaldigt överstege det av deras antal betingade, som de för närva-

rande äga. Härtill kommer, att den lapska befolkningen, som bekant, är fördelad på ett flertal län, vilket förhållande givetvis ur såväl praktiska som tekniska synpunkter ökar betänkligheterna mot en bestämmelse om dess förenande till en särskild valkorporation. Slutligen skulle, enligt utskottets uppfattning, en bestämmelse i av motionären angiven riktning vara olämplig jämväl därutinnan, att även andra av speciella intressen och särskilda levnadsförhållanden sammanbundna befolkningsgrupper såsom en konsekvens av ett dylikt stadgande skulle kunna påfordra egen, av vederbörande folkgrupps numerära styrka icke betingad representation.» Vid utskottets utlåtande var fogad en reservation, i vilken tre ledamöter hemställde om begäran om utredning, »huruvida och i vad mån lappbefolkningen må kunna berättigas att inom riksdagen erhålla egen representation».

Utskottets avstyrkande hemställan bifölls av båda kamrarna, av första kammaren med 54 röster mot 46, av andra kammaren med 142 röster mot 27; minoriteterna inom båda kamrarna röstade för bifall till den vid utskottets utlåtande fogade reservationen.

De skäl, som av 1920 års konstitutionsutskott anfördes för avslag å det då väckta förslaget, äro enligt utskottets mening fortfarande giltiga och äga uppenbarligen tillämpning jämväl i avseende å nu förevarande motion. Särskilt vill utskottet framhålla, att principen om riksdagen såsom en representation för nationen i dess helhet skulle i viss mån åsidosättas genom införande av särrepresentation för lappbefolkningen, som för närvarande, i avseende på politisk rösträtt och valbarhet, är likställd med andra svenska medborgare.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 februari 1930.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Sävström, David Bergström, Thulin, Stendahl, K. J. Ekman, Vennerström, Sandegård, Sundberg, Larsén, Isak Svensson, Magnusson i Tumhult, Jansson i Edsbäcken, Hallén, Forssell.* Karlsson i Vadstena,* Fast, Petersson i Broaryd, Alströmer och Björck i Kristianstad.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herr *David Bergström*, med särskild hänsyn därtill att konstitutionsutskottet under ärendets behandling vägrat bifalla framställt förslag att beträffande den lapska befolkningen och dess förhållanden i hithörande avseenden höra en tillgänglig fackman och kännare på detta område, tillika innehavare av statstjänst, speciellt inrättad i och för sagda befolkning.

2) av herr *Vennerström*, som yrkat bifall till motionen.